

Gudstjeneste i Lille Lyngby Kirke

den 17. april 2017

Kirkedag: 2. påskedag/A

Tekst: Sl 22,22b-32; ApG 10,34-41; Luk 24,13-35

Salmer:

LL: 222 * 235 * 244 * 245 * 227,6 * 249

Den, der tvivler på Guds ord, tager sig selv alt for højtideligt og tænker alt for stort om sig selv. Nogenlunde sådan har Martin Luther sagt et sted om den tvivlende. Luther giver ikke meget for tvivlen. I en anden sammenhæng siger han, at tvivl er manglende erkendelse af manglende forstand. Og i stedet for at sige, at man ikke forstår eller ikke ved om, så kan man tvivle. Endnu i en tredje sammenhæng taler Luther om, at den, der tvivler, overtræder det 1. bud, om ikke at have andre guder, og dermed gøre Gud til den største og første. Den tvivlende anerkender ikke Gud denne ret, og vender sig reelt fra Gud. Men det er så barsk en konsekvens, så i stedet for at sige, at man ikke vil tro det og det om Gud, så kan man være tvivlende, og dermed lyve for sig selv om sandheden. I virkeligheden har man vendt Gud ryggen.

Jeg er tilbøjelig til at give Luther ret rigtig langt hen ad vejen. Der er imidlertid mindst to slags tvivlere. Der er intellektuelle tvivlere, og der er åndelige tvivlere. For begges vedkommende kan Luther have ret i, at det kniber med at lade Gud være Gud med Guds ret. Og dermed acceptere, at der er perspektiver hos Gud, vi ganske enkelt ikke kan fatte. Og derfor handler det i bund og grund om manglende vilje til blot at tro, at når Gud har sagt, så må det være sandt, om end jeg ikke kan forstå. Alligevel synes jeg, det er værd at gøre forskel på intellektuelle og åndelige tvivlere.

Intellektuelle tvivlere kan være næsten håbløse at tale med. Det handler sjældent om sagen; men langt oftere om, hvordan de kan vende og dreje en sag og hele tiden finde nye spidsfindigheder af teologisk, filosofisk, etisk eller en helt anden art, som så igen gør sagen vanskelig sådan rigtig at komme til bunds i, og måske er der endda tilsyneladende eller åbenlyse modsigelser og bla bla bla. For langt hen ad vejen handler det om dem selv, om at de ikke kan erkende deres egen mangelfulde kundskab eller ikke har viljen til at acceptere og tro Gud. Men de tager sig selv så højtideligt og tror, at de er rigtig vise, når de ikke sådan er til fals for det u-trolige. Rigtig megen intellektuel tvivl er det rene nonsens og volapyk på et højt plan og dækker over uærlig vantrø. Det er kejserens nye klæder om igen. Det skal Luther ikke have skyld for at have sagt, det står jeg inde for. Den intellektuelle tvivl har som mål sin egen tvivl, for en intellektuelle tvivl handler om sig selv. Derfor lader den intellektuelle tvivl sig næsten aldrig overbevise og falde til ro i tro.

Men der er også den åndelige tvivl. Det er den tvivl, som f.eks. de to vandrere til Emmaus på en måde giver udtryk for. ”Vi havde håbet, at det var ham, der skulle forløse Israel.” Og bag dette ligger så enten, at nu ved vi ikke, hvad vi skal tro, eller, at det var det åbenbart ikke, for nu er han død. Men samtidig kan det håb og den tanke alligevel heller ikke rigtig finde ro, for troen på Jesus, som den de havde håbet har fået en ny næring. Men en næring, de ikke ved, hvordan de skal forholde sig til. Det siges, at Jesus er opstået. Er han så alligevel den, der skal forløse Israel? Hvad skal de egentlig tro? Tvivler de om Jesu guddommelighed? Om Jesu opgave? Det karakteristiske for den åndelige tvivl er, at dens mål er at finde ro i et troens holdepunkt, for den åndelige tvivl handler om tro. Derfor er det også muligt for den åndelige tvivl at lade sig overbevise og finde troens ro.

En af de væsentligste forskelle på den intellektuelle tvivl og den åndelige tvivl er tvivlens søgen efter svar, og i særdeleshed stedet for at få svar. Den intellektuelle tvivl søger svar i sit eget intellekt, den åndelige tvivl søger svar i ånden, i troen – altså hos Gud.

Derfor tror jeg, at de to vandrere til Emmaus var åndeligt tvivlende og ikke intellektuelt tvivlende. For de lod sig overbevise af skriften, som Jesus udlagde for dem. OK, måske ikke helt. Men Jesu ord til dem gav dem en eller anden form for ro, og åbnede for, at da de fik mulighed for at se, da deres øjne åbnedes, kunne de se Jesus. De kunne se ham, deres tvivl handlede om. Og de erfarede da, at mens Jesus havde talt til dem på vejen, brændte hjerterne i dem. Der var noget i det, Jesus sagde til dem, der tændte noget i dem. Og det noget, var Jesus selv.

Der var noget i det, Jesus sagde til dem, der tændte noget i dem. Det er det, den åndelige tvivl har brug for. Den har brug for, at troen bliver tændt. Og troen på Jesus tændes bedst af Jesu ord. Jesus udlagde skrifterne for dem, for det var sammenstødet mellem skrifterne og deres erfaringer, der havde sat tvivl i deres tro. De havde Messiasforventninger. Forventninger til en forløser. Men Jesus endte på et kors. Men nu var han tilsyneladende stået op fra de døde. Altså, hvad er hvad her? Svaret til tro og ro og fred med Gud, findes bedst i Guds ord.

Hvis Jesus havde været en moderne teolog, og havde mødt de to på vejen til Emmaus og fornemmet deres uro og tvivl, så ville han sandsynligvis have udgydt en masse citater om tro fra alverdens kloge mennesker. Og det kan der være god mening i. Men der er bare den fare, at det bliver det ene

intellekt, der taler til det andet. Og i tilfældet med Emmausvandrerne vil det gå galt, for de har ikke uro i intellektet, de har uro i ånden og troen. Derfor får de også troens åndelige tale med ord, som er åbenbaret i skrifterne. For mange mennesker lyder det meget mærkeligt, men det er faktisk meget naturligt: Vil man møde Gud, have svar fra Gud, kende Gud, forstå Gud, tro på Gud, så er Bibelen stedet at begynde, at søge, at vende sig imod. Og megen åndelig tvivl kan beroliges ved flittig bibellæsning og Åndens forkyndelse.

Bibelen er kilden. Og det er det endnu mere og endnu nemmere for os, end det var for mennesker på Jesu tid. For vi har NT, hvor vi har Jesus, som Guds åbenbaring i menneskets skikkelse. Vi får Guds rige og vilje serveret på et sølvfad, fordi vi får det serveret i vore egne konkrete liv, så meget som Jesus levede menneskets liv. Og når det handler om Jesus, så har vi ikke bare en lære, vi har også et liv. Vi har ikke bare læren om opstandelsen, vi har også Jesus som opstanden.

Jesus kom til de to Emmausvandrere, fordi de behøvede ham til at lukke skrifterne op og stille deres uro. Hvor er vi på vej hen? Er vi også på vej ud i tvivlens verden? Eller er vi blevet så forvirrede og forfærdede, som disciplene, at vi går fra det hele? Måske for at komme væk, komme tilbage til det, vi kendte. Måske for at begynde på en frisk. Men Jesus er en ny begyndelse. Og enhver som bakser med troens og tvivlens spørgsmål, vil han komme til og åbne Gudsriget, åbne skrifterne, så vi ser ham i hans herlighed og kærlighed. Jesus har noget at sige os, som tænder noget i os, som åbner vore øjne, og vi kan se ham levende i opstandelsen.

Beretningen om Emmausvandrerne er først og fremmest en beretning om, at Jesus er opstået. Det er beretningen om, at han viste sig for nogle af sine disciple i opstandelsen. Det er

beretningen om, at hans opstandelse, hans død på korset, hans liv, hans menneskeligblivelse, var Guds frelse og forsonergerning for mennesker, og den er der fortalt om i skrifterne. Og det er også fortællingen om, at når mennesker har brug for Gud, så kommer Gud til os. Når mennesker spørger efter Gud, så kommer Gud til som svaret. Og Han tager sig af os, som vi hver især har brug for, for at hjerterne kan brænde i os, og vi kan kende ham. Disciplene genkendte ham, da han brød brødet. Jesus gør også noget for os, så vi kan genkende ham, og tvivl kan falde til ro i vor tro. Det er kun muligt, fordi ham, vi tror på, er den levende Herre, vor opstandne Herre og Frelser Jesus Kristus.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen